

— Izhaja vsaki dan. —
Izdi ob nedeljah in praznikih ob 5. uri, ob ponedeljkih ob 3. uri zjutraj.
Pisanih številk se prodajajo po 3 novč. (6 stotink) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici. Ljubljani, Gorici, Celju, Kranju, Mariboru, Celovcu, Idriji, St. Petru, Sežani, Nabrežini, Novemestu itd.
Glasne in naročbe sprejema uprava lista „Edinost“, alia Giorgio Galatti št. 18. — Uradne ure so od 3. pop. do 6. svečer. — Cene oglasov 16 st. na vrsto peti; poslanice, smrtnice, javne zahvale in domači oglasi po pogodbi.
TELEFON št. 1157.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Naročnina znaša
za vsa leta 34 K., pol leta 12 K., 3 mesece 6 K. — Naročbe brez dopolnjenega naročnine se upravnica ne ozira. Val dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovani pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.
Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista
UREDNIŠTVO: al. Giorgio Galatti 18. (Narodni dom.)
Izdajatelj in odgovorni urednik ŠTEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Nacionalna tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ulica Giorgio Galatti št. 18.
Poštno-hranilni račun št. 652.841.

Brzjavne vesti.

Tržaški italijanski državni poslanci.

DUNAJ 29. Členi kluba italijanskih državnih poslancev bodo nadaljevali svoja posvetovanja glede taktike, kako se jim bo vladati v prihodnje. Značilno je, da sta poslanci dr. Hort in Mauroner danes zopet uspešno srojo položitev mandata. Imenovana poslanka sta tozadevno izjavo že priobčila predsedniku poslanske zbornice grofa Vetterju.

Med današnjo sejo je prišel načelnikov namestnik italijanskega kluba dr. Rizzi k mizi predsednikovi in je po nalogu posl. Hort in Mauronerja zahteval, naj zopet vrne odločitev istih. Posl. Scaramanga in prof. Mazorana nista še uspešno svoje odločitev. Govorila se, da so tozadevno pršli na omenjena poslance pozivi iz Trsta.

Dalmatinsko brodarstvo in nemški kapital.

DUNAJ 29. Danes je prišla k hrvatskim poslanem deputacija dalmatinskih parobrodskih društev, ki se hočejo, kakor znano, združiti. Deputacija je poslance prosila, naj uplijejo pri ministru za trgovino, da se povodom združenja teh društev ne zahteva nemškega kapitala. Pri tamošnjih bankah je dovolj slovanskega denarja, da se izvede transakcija brez tujega denarja. Polovico akcij novega podjetja se odda v Dalmaciji. Hrvatski poslanci se radi tega danes popoldne podoje k voditelju trgovskega ministarstva grofu Auerspergu, da mu prijavijo želje dalmatinskih parobrodskih društev.

DUNAJ 29. Pod predsedstvom voditelja trgovinskega ministarstva se je v prisotnosti predsednika pomorske oblasti, poslancev Blankinija, Borčića, Dulibića, Ferrija, Perića, Vukovića, Z. Hrona vršilo posvetovanje o vprašanjih glede dalmatinskega brodarstva, na čemer se je prišlo do zblizanja o raznih točkah. Jutri se bodo pretresavala podrobna vprašanja.

Trgovinska pogodba med Avstro-Ogrsko in Etiopijo.

DUNAJ 29. Voditelj ministarstva za trgovino je danes predložil zbornici trgovinske pogodbe med Avstro-Ogrsko in Etiopijo, ki jo je meseca januarja 1905. sklenilo avstro-ogrsko odposlanstvo s cesarjem Menelikom.

Z budimpeštanskega vseučilišča.

BUDIMPEŠTA 29. (Ogrska brzjavna agencija). Deputacija vseučiliških slušateljev je prosila rektorja, naj odloči o vseučilišču socijalistične slušateljke. Rektor je odgovoril, da ni nobenega poviša, da bi se proti komu, ki je socijalist, drugače postopalo, kakor proti drugim. Čudi se, da kaj takega zahteva mladina, ki se navdušuje za svobodo. Rektor politike je pozval mlade.

PODLISTEK.

304

Prokletstvo.

Agodovinski roman Avgusta Šenoe. — Nadaljeval in dovršil I. E. Tomić.

Prevel M. O.—S.

Četa je prešla preko kapitelskega mosta pri Manduševu na griško zemljišče, posekala mimogrede mestni mitniški stebel, zakrenila na desno ter se razvrstila pred hišami Nemške vasi.

— Kaj naj sedaj? je vprašal Niko, nagnivši se proti davkarju, ki je stal poleg njegovega konja. Ali naj škofovo zapoved vem razglasimo, kakor je to storil dvorski župan na brdu Griču? Ali bomo pobirali samo od hiše do hiše?

— Ali ti ni rekel gospod župan, kako treba? je vprašal davkar.

— Ne, je odgovoril Niko; grabi, koli-

dino, naj se čuva od nasiljev in naj bo mirna. To zahteva nje lastni interes.

Pogreb poslanca Žičkarja.

DUNAJ 29. Popoldne je bilo truplo poslanca Žičkarja v cerkvi Piaristov blagoslovljeno. Navzoči so bili ministri Pentač, Kosel, Randa, vod telja ministerstev Benert in Auersperg, predsednik zbornice Vetter z obema podpredsednikoma in mnogo poslancev. Truplo je blagoslovil poslanec dr. Stojan. Truplo prepeljejo v domovino Žičkarjevo v Videm na Štajersko.

Dopolnilna volitev za nemški državni zbor.

ESSEN 29. Na včerajšnji dopolnilni volitvi v mestnem in kmetakem okraju Essen je bil izvoljen Gidebert (centrum) proti Gewahru (socijalni demokrat).

Kolera na Pruskem.

BROMBERG 29. Kakor poroča »Ost-deutsche Rundschau«, ni bil v bromberškem okraju v zadnjih 24 urah prijavljen noben slučaj kolere.

BEROLIN 29. Staatsanzeiger poroča: Od 28. do 29. opoldne je obolela za sumljivimi znaki kolere le ena oseba, ki je pa že ozdravila.

Iz Barcelone.

BARCELONA 29. Trije katalanistični in en anarhističen list so bili zaplenjeni. Poizvedovanja policije glede zadnje eksplozije so ostala brezuspešna. Dokazano je, da so bile radi tega aretovane osebe krivo obdolžene.

Nova nemška vojna ladija.

WILHELMSHAVEN 29. Linijaka ladija »C«, ki so jo danes spustili v morje, je dobila ime »Hannover«.

Parnik »Chatham«.

LONDON 29. Lloyds agentura poroča iz Port Saida o razstreljenju parnika »Chatham« nastopno: Spreddaj del ladije je popolnoma izginil. Zadnji del je poškodovan, mora se ga zopet razstreliti. Najbrž se promet otvori zopet tskom prihodajih deset dni.

Vihar na Manili.

MANILA 29. (Reuterjev biro). S topničarke »Leyte« vred se je potopilo 11 Američanov in 24 urojenec. V zadnjem viharju je v terek v Lorasaganu 15 urojenec izgubilo življenje. Škoda na konopnih plan-tazah cenijo na milijon dolarjev. Pri Legaspi je zadel na suho neki parnik s transportom vojaških čet.

Polom tvrdke.

PARIZ 29. — Znamenita komisijka tvrdka za sladkor Lacassade, je ustavila plačevanje.

Angleško japonska parobrodna družba.

LONDON 29. Veliki brodogradniki, ki so baje udeleženi na angleško japonski bro-

daraki zvezi, sstrjujejo, da ne vedo ničesar o tej ustanovitvi. Ni še znano, ako se je zveza res ustanovila ali je to samo še načrt.

Neugoden proračun nemškega cesarstva.

BEROLIN 29. Vzlic rastočim večim prihodkom iz davka na žganje, sladkor in koleke izvrši državni proračun za leto 1906, kakor se sliši od dobroobveščene strani, z velikim primanjkljajem, oziroma z veliko pomanjstvom nepokritih matrikularnih pri-mosov.

Iz Srbije.

BELIGRAD 29. (Srbski uradni vir). Govornica, da namerava minister znanjih stvari iz zdravstvenih ozirov podati svojo ostavko, je brez vsake podlage.

Iz Norveške.

KRISTIJANIJA 29. Specijalni odbor stortinga je sklenil danes z 42 proti 6 glasov, da bo predlagal, naj se odobri vladni načrt glede dogovora v Carletadu.

Spopad med belgijskimi in francoskimi delavci.

LONGVY 29. Med belgijskimi delavci, ki so hoteli delati in katerim so bili dani v varstvo belgijski orožniki, in francoskimi štrajkovi je prišlo pri Aubange do velikega spopada. Štrajkovi so streljali z revolverji, na kar so Belgiji odgovorili s kamenjem. Ko je prišlo na pomoč francosko vojaštvo, so štrajkovi bežali preko belgijske meje, bili so pa od tod pregnani od belgijskih orožnikov s strelji, pri čemer jih je bilo več težko ranjenih; eden je bil baje ubit.

PARIZ 29. »Agence Havas« poroča iz Longvy: Zelo se pretirava spopade ob belgijski meji, ki so se vršili med francoskimi in belgijskimi delavci, kateri poslednji so se podali v tovarno M. St. Martina. Ob tej priliki se je sicer streljalo, toda ranjen ni bil nihče.

Novi avstro ogrski odposlanec v Monakovem.

MONAKOVO 29. Princ-vladar je danes opoldne vprejel avstro-ograkega odposlanca pl. Velicsa, ki je princu-vladarju izročil svoje poverljivo pismo.

Dogodki na Ruskem.

KIJEV 29. (Petrogr. brz. agent.) V minoli noči je na nekem socijalističnem shodu prišlo do spopada s policijo. Štiri osebe so bile težko, dvanaest lahko ranjenih, mej temi en policijski komisar. Štideset oseb je bilo aretovanih.

Witte.

PETROGRAD 29. (Petrogr. brzjavna agencija). Witte se poda danes k carju v Björkö. Car se povrne v Peterhof najbrž v nedeljo.

Kongres zemstva.

MOSKVA 29. (Petrogr. brz. agent.) Kongres zemstva je vprejel načrt volilnega

— Ne brigaj se za to, je mahnil Nikola z roko in perjanica se je silno stresla nad njegovim rudešim nosom. Pogodim že jaz pravo žilico ter najti, kje je kaj krvi, da moreš staviti pijavke. Pojmo! Pojmo na delo!

Nikola je storil, kakor stase dogovorila, potegnil iz čutare, viseče mu ob sedlu, pet-šestkrat, skočil s konja in pohitel z davkarjem in orožniki proti hišam Nemške vasi. V hipu so se zaprla vsa hišna vrata, vse prodajalnice. Črevljarji so vedeli, da pridejo nepoklicani gostje. Sinoči v kasni uri jim je to sporočil sodnik Fran Marković, in naj se le branijo, naj se branijo, ker da ne ostanejo na cedilu. Davkar je krenil proti prvi, Nikola proti drugi hiši pri Manduševu. Ta druga je bila prava in resnična last celovskega mojstra Tome Štabela. Od hiš je bilo čuti ta in tam krič, groženj, pevk. Pijani Niko, ideči pred svojo četo, je nekoliko napel oči in ga je malo osupnilo.

(Pride še.)

proglasa, v katerem se povdarja prenova ljudske prosvete, nadalje državnega zavarovanja delavcev, urejenja razmer kmetikih zakupnin in razdelitev zemljišča poljedelcem. Na to je bil kongres zaključen. Od njega organizovani volilni odbor bo imel svoj sedež v Petrogradu.

Labudova pesem tržaškega škofa dra. Fr. Nagla.

(Zvršetak.)

Tu ne gre toliko za administrativno vprašanje: za uvedbo samostojne župnije, do katere bi Rimanjci imeli pravico po vseh predpogojih kanoničnega prava — torej za deloma materialno vprašanje —, ampak za moralno vprašanje, za priznanje najvažnejega našega cerkvenega prava. A mi se tega prava odreči ne moremo in ne smemo — ne smemo, ker bi to pomejalo odreči se že pridobljene pravice do stvari, ki nam je po dolgi boji in trudu od kompetentne oblasti priznana. In res: leta 1900 meseca novembra je blagopokojni papež Lev XIII. v neki noti do pokojnega škofa Šterka dovolil uporabo glagolice za cerkveno običino Rimanjce in Log. Mislilo se je, da se boj bliža koncu in da se dr. Nagl, naslednik blagopokojnemu škofu Šterku, odzove temu ukazu papeža. Da se je dr. Nagl takoj po-čel — dokler je bilo železo še vroče — držal te note: da je uvedbi glagolice povzdignil rimansko kapelanijo v župnijo, bi to vprašanje, ki je danes tako aktuvelno, zanimalo le še zgodovinarje in arhive cerkvenih in posvetnih oblasti. Ni torej res, ako protivniki takozvanega rimanskoga vprašanja govore: »Zastonj vsi napori v ta namen, da se stvar prikaže kakor idejalno vprašanje, vredno vseh onih muk in naporov, ki se ulagajo za stvar!«

Ravno nasprotno: vprašanje je s početka morda res bilo vprašanje interesa ene cerkvene občine. Danes pa je to vprašanje povprečno abstraktno-idejalno naravi. S tem idejalom nas veže prošlost, ta idejal nas teši v borbi, on nam je v jamstvo, da zmaga moč pravične stvari. A praktična stran vprašanja, oziroma možnost vspeha istega?

Stvar ni, kakor danes stvari stoje, nikakaa utopija, nikakaa sanjarija. Mi ne tiramo politike »pojmov«, ampak politiko dejstev, s katerimi treba računati. Ne spuščamo se v boj, da rešimo sveto grobje, ko so sile musulmanov jače od naših. Spuščati se v boj, v politični boj presilnemu in vsakim moder-nim aparatom dvorskih in izvendvorskkih intrig bogato opremljenim Dunajem in Rimom — (Kaj je in konkretno Rim brez Dunaja?! — Dunaj in edino Dunaj je prvi poklicani sodnik v še ne rešeni pravdi). Rim igra le maločastno ulogo moža, ki mora s svojo osebo pokrivati in legalizirati prestopke zakonite svoje žene) — spuščati se v tak boj, pravimo, pomenjalo bi biti boj a la dun Kišot! Torej, četudi so naše sile elabe — enkrat treba vendar začeti. In — začelo se je! Došel je čas, ko je dober del našega naroda (a zastavo nosijo Rimanje) došel do spoznanja: da na silo in brezobzirnost treba odgovarjati s silo in brezobzirnostjo. Došel je nadalje do spoznanja, da je pri protivnih nam oblastih ta sila in brezobzirnost zločin in postopno kršenje zajamčenih nam državnih osnovnih zakonov, dočim je z naše strani dolžnost in pogoj obstanka. Rimanje konkretno idejo, veliko skupino pojmov. Rimanje nas uverjajo, da sta svetli Dunaj in zlati Rim vse svoje dosedanje strankarske spletke in trala in oslanjala edino na naši slabini, na naši apatiji. Ali, došel je, pravimo, čas prepovedi, duševnega preobrta. Teško je porušiti Dunaj in Rim; Nagl pade in pride morda kakov Kohn — sistem ostane! Ali z naše strani bo storjen velik korak. Vsepi ni popoln, ali je velik! Ni povsem pozitiven, ali je deloma

Kirurg je končno izrekel diagnozo. Tudi smo razpoznali bolezen (in to že davno). Danes jo umeje tudi naš narod in v tem leži naš veliki uspeh. Narod ve, kako se vse državne institucije, počenši od vojne sile, pa do zadnje državne šole upotrebljavajo v centralistične, germanizatorične, a, kjer ni to tako uspešno, kakor n. pr. pri nas v Primorju, pa v latinizatorične svrhe! Uvidel je narod nadalje, da se strogo cerkvena, in v interesu širjenja in jačanja individualnega in narodnega religioznega čustva ležeča dejstva izrabljajo od naših nasprotnikov v politične svrhe, prikazuje vsako naše cerkveno vprašanje — in tudi rimeanjsko — kakor politično!

Mari pa je — ako ostajamo pri politiki — samo Italijanom in Nemcem dovoljeno, da tirajo politiko v cerkvi? Kako dobrohotnost in kako naklonjenost ni n. pr. rimske kurije od nekdaj kazala za nemške šovinistične aspiracije! Da-li je pri Nemcih geslo »Los von Rom!« v najlepšem razvoju, njihova cerkev je pripomogla in pomaga mnogo h konsolidiranju nemškega duha v narodu. Cerkevna oblast — o posvetnih niti nočem govoriti — jih uprav obsiplje s največjo milostjo. A zakaj? Ker jako dobro ve, kaj pomenja cerkev v narodu! Cerkev je že radi intimnosti svoje misije v prvi vrsti poklicana, da daja duši vernikov zadržano smer. Kako čudo, ako se cerkev rada prilagodka željam močne zavezniice: nemške ali v obče protislovanke vlade?! Mi smo prepričani, da bi Nemci ali Italijani, ako bi zahtevali svojo liturgijo, dobili isto hitro in brez nadaljnjih razprav — a ne niti še le po 6 letih! (Kje je zakon od leta 1866, ki daja v tem slučaju škofa potrebno jurisdikcijo?) A zakaj Nemci in Italijani ne kompetirajo za svojo liturgijo? Ker je nimajo!! Pri nas je ravno nasprotno: mi jo imamo, a zato je — ne dobimo! Ali, ako bi je ne imeli, govorili bi nam gotovo: »Da imate svoj narodni obred, mi bi vam v smislu obstoječih zakonov to priznali — ali tako!« Zopet banalen circulus vitiosus na čast evropejske avstrijskemu principu vladanja!

Tako stoji stvar. Samo po malo! Že se približava čas katastrofe: pade dr. Nagl in vse, kar je identično z njim. In ta dr. Nagl bo mogoč tedaj vzklikniti svojim velikim učiteljem, Dunasju in Rimu, v smislu gladijatorjev: »Moriturus vos salutat!«

Avstrijska poslanska zbornica.

Dunaj 29. V nadaljevanju debati o vladni izjavi sta poslanka Demel in Sommer govorila o jezikovnih razmerah v Šleziji ter sta najodločnejše protestirala proti temu, da vlada podpira češka stremeljenja za slavizacijo. Posl. Demel je odobril stališče, ki ga vlada zavzema glede revizije zakonov iz leta 1867. Parlament mora v tem vprašanju stati za vladarjem.

Pozdravil je izjavo ministrskega predsednika, da je vprašanje splošne volilne pravice možno le tedaj, ko bodo urejene narodne razmere.

Posl. Dzieduszycki je izjavil, da so Poljaki vedno za kulturni razvoj vseh narodnosti v monarhiji ter želé tudi Madžarom vse najboljše. Prepričani so pa, da je ravno tako v interesu Ogrske, kakor tostranske državne polovice, da ostane ugled države netaknjen. Poljaki hočejo storiti vse, da se država okrepi in ohrani nje vojska. Samo ob sebi je umevno, da se gospodarske razmere, ki temelje na medsebojnih dogovorih, ne dajo enostransko spreminjati.

Grf Dzieduszycki je vzel v obrambo dinastijo proti nekaterim govornikom debate, rekši, da ne sme nihče pozabiti, da ni Avstrije možno misliti brez habsburške dinastije.

Posl. Šusteršič je glede vprašanja volilne pravice pokazal na nujni predlog, ki ga je njegova stranka vložila glede uvedanja splošne volilne pravice. Pozdravil je revizijo nagodbe, ki se pa ne sme izvršiti brez sodelovanja kraljestev Hrvaške, Slavonije in Dalmacije.

Po govora posl. Hofmana pl. Wallenhofa, je povzel besedo ministrski predsednik Gautsch.

Ministrski predsednik je svaščal razne govornike, posebno Pernerstorferja ter je dejal, da bi nobena avstrijska vlada bolje ne mogla nasproti Ogrski braniti avstrijskih političnih in gospodarskih interesov.

Ko je potem med govorom poslanca Schuhmaierja galerija demonstrativno ploskala povodom spora med socialnimi demokrati in krščanskimi socialisti, je podpredsednik Kaiser dal sprasiti galerijo.

Predsednik je priobčil, da je posl. vitez Scaramanga polčil svoj državnozborni mandat. Prihodaja seja v ponedeljek ob 3. uri popoldne.

Dogodki v Rusiji.

Kongres zemstva v Moskvi.

Iz Moskve javljajo, da je kongres zemstva spoznal potrebo, da se vsem narodnostim v državi podeli v temeljnih zakonih pravice samodoločbe v verskih stvareh, da se jim da popolna svoboda uporabe njihovih jezikov in dialektov v javnem življenju, ter pravica, da se smejo zbirati in ustanovljati društva.

Ruski jezik mora biti jezik centralnih institucij, armade in brodogoja.

Glede decentralizacije zakonodajstva je kongres sklenil izjavo, da se ima po določitvi pravice za državljansko svobodo in ob normalnem ljudskem sstopstvu z ustavnimi praviciami za vsa državo najti zakonito pot za uvedbo lokalne avtonomije.

Nadalje je bila soglasno sprejeta resolucija, po kateri se ima poljsko kraljestvo potem, ko se za državo ustanovi demokratično ljudsko zastopstvo, izločiti kakor avtonomno jedrsto s posebnim deželnim zborom na temelju splošne, direktne in tajne volilne pravice; vendar se ima varovati državno jedinstvo in se imajo določiti meje Poljske in obmejnih gubernij, po narodnosti prebivalstva in njega željah.

Vsprejem Witteja v Petrogradu.

Kakor poročajo iz Petrograda, ni bil Witte oficijelno vsprejet ob svojem prihodu v Petrograd. Vendar se je na postaji zbrala velika množica ljudi in med njimi mnogo visokih dostojanstvenikov in generalov. Ko je Witte stopil z voza, ga je pozdravil Japjanov z daljšim nagovorom. Witte se je zahvalil za manifestacijo ter se potem s svojo soprogo odpeljal v svoje stanovanje.

Sibirija in državna дума.

Iz Petrograda javljajo, da je minister Buligin določil za Sibirijo 15 zastopnikov za državno duma.

Po sklepu miru.

Težkoče radi premirja v Koreji.

Petrograjska brzojavna agentura javlja, da niso točne one vesti iz Tokija, ki poročajo, da se premirje v Koreji ni še sklenilo radi tege, češ, da ruski poveljniki nima dovoljnih pooblastil. Dejstvo je temveč, da ruski poveljniki ni mogel vsprejeti pogojev japonskega poveljnika, ki je zahteval, naj se ruske čete umaknejo preko reke Tumen, in da naj se japonskim četam dovoli, da smejo na levem krilu prodrati do Kirina, da tako napravijo svezve med četami v Koreji in onimi v Mandžuriji, tako, da bi se nevtralna zona nahajala med reko Tumen in severno Korejo.

Witte in Komura, častna doktorja prava.

Iz New-Jorka poročajo, da je vseučilišče v Kolumbiji podelilo Witteju in Komuri časten naslov doktorjev prava.

Zahteve petrograjskega plemškega shoda.

Iz Petrograda poročajo od 28. t. m.: Včeraj je izredni petrograjski plemski shod sklenil adresno na carja, v kateri so izražene nastopne želje: Ločitev sodnijske od upravne in zakonodajne oblasti, odgovornost ministrov, povzdignjenje omike svečenstva, večja skrb za šolsko izobrazbo, svoboda shajanja, svoboda tiska, decentralizacija uprave, boljša prometna sredstva itd.

Sestanek v Baden-Baden.

Italijanski minister za zunanje stvari Tittoni se je sešel v Baden-Badenu z nemškim kancelarjem grofom Bülowom. Ta sestanek vzbuja precej pozornosti v zvezi, ali pa morda ravno zato, ker ni nobenega pravega vidnega povoda za take posebne razgovore med obema zastopnikoma obeh alijanih držav. »Neue Freie Presse« — ki je, kakor znan, v precej živahnih zvezah z avstrijskim ministerstvom za zunanje stvari — naglaša, da ima ta sestanek politično važnost v toliko, v kolikor mu je namen, da pokaže, da se intimni odnosi med Italijo in Nemčijo niso nič spremenili, a to je važen moment z ozirom na velika mednarodna vprašanja, specialno pa z ozirom na maročansko vprašanje.

Nam se zdi, da je Tittoniju ležeče na tem, da potolaži nemško javnost radi govoric, da se Italija bolj in bolj bliža Angliji. Toseveda vzemirja v Nemčiji vspricho dejstva, da se razmerje med Nemčijo in Anglijo poostruje v istem razmerju, v katerem Nemčija pomnožuje svojo pozornost svetovni kolonijalni politiki in postaja konkurentinja angleškemu svetovnemu trgovinsko-političnemu gospodarstvu.

Stroški za Primorsko v proračunu za 1906.

(Zvrstetek.)

Trgovinsko ministerstvo. Za gradnje pristanišč: Portorose (6450 kron), 1. delni znesek 3230 kron. Umag (skupni znesek 162.000 kron) 1. delni znesek 10.000 K. Plomin: (skupni znesek 20.000 K) 1. delni 5000 K. Opatija, poprava pomola (skupni znesek 135.000 K), 3. delni znesek 17.000 K. Gratež, za napravo drugega basena v luki (skupni znesek 18.500 K), zadnji znesek 6500 K. Poreč, za novi pomol (skupni znesek 68.000 K) 4. delni znesek 10.000 K. Tržič-Porto Rosoga: gradnja kanala za plovbo (skupni znesek 286.000 K) 5. delni znesek 12.000 K. Milje za pomol (skupni znesek 73.000 kron), zadnji znesek 18.000 K. Lovran, (nadoknadni znesek 33.300 K), prvi delni znesek 10.000 K, za razae druge stroške v luki lovranski 12.000 kron.

Za nove naprave v tržaškem pristanišču (skupni znesek 53.334.500 K) 6. delni znesek 2.660.000. Pomorski observatorij v Trstu 38.300 K. Subvencija za avstrijski Lloyd 9.310.000 K. Za razširjenje pomorskega prometa 720.000. Za podporo trgovinske mornarice 2.400.000 K.

Skladišča v Trstu: Obratni izdatki 1.104.360 K, za razširjenje naprav 218.000 K, anuiteta za vrnitev kupnine haagerjev, prepuščenih državi od avstrijskega Lloyda na pomolu III. 89.260 K, anuiteta odškodnina za proračun državnega dolga 936.240 K, odpla 200.000 K.

Pravosodno ministerstvo: za gradnjo pravosodnega poslopja in jetnišnice v Trstu (6. obrok) 5000 K; za gradnjo uradnega poslopja v Boveu (2. obrok) 57.800 K; za notranjo opravo v novem posloju v Boveu 3000 K; za gradnjo uradnega poslopja v Cerknem (1. obrok) 5000 K.

Drobne politične vesti.

Zveza med Švedsko, Norvežko in Dansko. — Iz Stokholma so sporočili bró Lffin: Neki ugledni člen ministerstva je zastopnikom tega biró priobčil, da je v mednarodnih dogovorih, ki jih je v bližnji prihodnosti pričakovati, tudi zveza med Švedsko, Norvežko in Dansko.

Kranjski deželni zbor je sklican, kakor javljajo z Dunaja, na dan 25. oktobra t. l.

Bavarski deželni zbor. V četrtek je princ-vladar Luitpold s prestolnim govorom otvoril deželni zbor.

Odlikovanje avstro-ogrskih vojaških atašeev. Cesar je podelil avstro-ogrskim atašejem: podpolkovniku Maksu Csicsericu pl. Vacsany-ju in stotnikoma prvega razreda Adela. Dani pl. Gyarmati in grofu Stanislaju Szeptickemu, ki so bili na bojišču v Mandžuriji, red železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo.

Hrvatski polki v Budimpešti. Iz Budimpešte poročajo, da so bili vsem častnikom tamošnje garnizije preklicani dopusti in da se nobnemu ne dovoljuje dopusta ni za 48 ur. Zagotavlja se, da pridejo v kratkem tjakaj trije hrvaški polki. Nekateri ogrski polki s dežele bodo baje premeščeni v Avstrijo in nadomeščeni z nemškimi polki.

Domače vesti.

Slavnim društvom na znanje!

Od več strani in skoraj vsak dan moramo poslušati pritožbe čitateljev našega lista, da zavzemajo vabila na veselice z dotičnimi vsprejedi preveč prostora na kvar drugi vsebini lista. Mi sami že dolgo čutimo opravičenost takih pritožb ter smo že večkrat imeli najboljši namen, da radikalno odpomoremo gornjemu nedostatku, a vdajali smo se enkrat prošnjam enega društva, drugikat prošnjam drugega društva, naj se naredi izjemo,

s čemer smo pa bili radi »ravnopravnosti« dolžni dovoliti tako izjemo tudi vsem drugim društvom. Od danes naprej pa smo odločili, da storimo konec staremu in zastarelemu sistemu, da prinaša list ves vsprejedi veselice od začetka do kraja ter se bomo omejevali na kratek izvadek iz vabil. S tem društva ne izgube ničesa, kajti iz prakse smo se uverili, da občinstvo dolgih vabil in vsprejedi niti ne čita. Pripravljeni smo pa, da ustrezemo našim društvom, uvesti posebno rubriko, v kateri bomo javljali vrhu prvega aviza društvene priredbe poslednjo še enkrat in sicer na dan iste same, tako da bodo imeli čitatelji vsak dan pregled društvenih priredb istega dne, kar bo gotovo uspešnejša reklama, nego ponatiskavanje dolgih vsprejedi. Tem načinom bode ustrezeno čitateljem, slavnim društvom in — nam. Ako pa želi eno ali drugo društvo izdatnejše reklame, ne preostaje nam drugega nego, da je nepotimo na — upravništvo.

Izjemo bomo delali le glede večih društvenih priredb, kjer je nekako angažirana splošnost ali gledč zabav, katere nudijo posebno umetniški užitek.

Upamo, da nam naša slavna društva ne vzamejo za zlo tega ukrepa ter da bodo uvaževala opravičenost istega s posebnim ozirom na skromnost prostora našega lista.

Tako nerodno se pa menda »Piccolo« ni zviljal še nikdar, kakor včeraj, ko je delal poklone pred njimi, ki so na shodu prednolega petka stavili ono resolucijo, ki je bila vsprejeta, in potem pred njimi, pred členi volstva »Patrie«, katerih resolucija je bila odklonjena. »Piccolo« je nanizal celo vrsto fraz, a to tako nezmislno in konfužno, da bi bili v zadrugi, ako bi morali točno prevesti te jagode iz venca »Piccolo« frazeologije. Z eno roko tolaži na desno, z drugo na levo, a to tako prisiljeno, da se mu vidi, koliko truda ga stane, in kako mu je edini namen: rotiti gospóde, naj se radi vsprejedi, oziroma propadle resolucije — ne skregajo med seboj, da ne bo zadeta ideja, ki prešinja vseh in da ne bo kompromitirano soglasje, s trudom vspostavljeno po nepozabljenih nesoglasjih v imenu te ideje.

Dalje polaga »Piccolo« svojeam na srce, da kriza »ne sme biti širša, nego vzroki, ki so jo izvalili«. In razlaga, kako se mora stvar rešiti, postavivši alternativa: ali so se na shodu od prednolega petka čutile zidete csebe, ki so doslej vodile »Patrie« in bočejo svoja mesta odstopiti drugim; ali pa je na shodu o'sojena le ta ali ona podrobnost v delovanju stranke. V prvem slučaju je stvar — tolaži »Piccolo« — leosebna in ni smeti radi nje izvajati težkih posledic; v drugem slučaju pa tudi ne bo težko spraviti v takotiko tistih sprememb, ki jih izkušnja označa kakor umestne.

»Piccolo« zaključuje z izjavo, da ne more umeti, da bi mogla demisijsa voditeljev društva »Patrie« delovati »na usodo političnega društva, še manje pa, da bi mogle podrobnosti v načinu postopanja uplivati na političsko akcijo, najmanj pa, da bi mogle kršiti enotnost stranke«.

Res ni lahko iz tega kupa nanizanih fraz izvleči jedra. Ali toliko je za posneti iz »Piccola«, da veliki manifestacijski shod od minolega petka ni prinesel blagoslova italijanski stranki, kakor ni to vseučiliško vprašanje povzdignilo ugleda italijanskih poslancev. To so posledice, ker so trmasto in po vsej sili hoteli priti do cilja po poti, ki nikamor ne vodi v političnem življenju, ker so hoteli le jemati in nič dajati. In sedaj so oni tisti, ki so dobili svoj — nič!! Odkrito povedano: ako bi jo naši slovenski poslanci ob kakem važnem vprašanju tako temeljito »zafulali«, kakor so italijani svoje vseučiliško in se osmešili: nas bi občila rudečica srama gori čez ušesa in pozivali bi narod, naj vzame mečlo in naj pomete s takimi poslanci. Italijani pa še slave svoje. Imajo pač drugačne nazore o dostojanstvu, ki si je poslanec mora čuvati.]

Dolžnost vsakega zavednega Slovence
pa je, da podpira obrambno društvo sloven-
skega naroda — našo družbo, katere stroški
naraščajo od dne do dne. Greh je pu njegov,
če s slovenskim denarjem podpira tuja
obrambna društva, katerih delovanje hoče
uničiti naš slovenski rod.

Trž. podružnica »Slov. plan. društva«
vabi svoje člene in njih rodbine na prvi

sedmih zvečer.

Authorised School of Languages

učiti moderne žive jezike od profesorjev dotičnega materinega jezika. Trgovinska korespondenca. Kombinirana metoda. Brezplačne pojasnila daja autorizirana šola za učenje jezikov za odrasle in otroke v Trstu, ulica Nuova št. 11, II. nadst.

Odda se takoj v najem soba pri odlični slovenski družini pod ugodnimi pogoji in sicer učenec gimnazije ali realke. Ob enem tudi s hrano. Naslov pri upravi »Edinost«.

Sode nove in stare po najnižjih cenah ima v zalogi sodar **Fran Budau** v Trstu, ul. Boschetto št. 28 (uhod iz ulice Paduina št. 21).

10.000 hektolitrov vinskih sodov v vsaki velikosti od 5-70 hektolitrov dajapro po jako zmernih cenah tvrdka **Alex. Breyer i sinovi, Križevac**.

Najbolje vinske stiskalnice in mastilnice se dobivajo pri Živie i drit trgovinska ulica št. 2.

Mladenec, ki je obiskoval šest gimnazijskih razredov, vešč slovenskega, nemškega italijanskega je ika korespondence nemške stenografije, išče takoj službo pri kakih trgovini ali v kakih odvetniški pisarni. Ponudbe »Mladenec« uprav. »Edinost«.

Pekarna i sladčičarna zlastno tovarno biškotov
Fran Lampe

TRST - ulica Molin Grande št. 32 - TRST
5 krat na dan svež kruh, raznovrstne moke prvih ogrskih mlinov, fine vina v buteljkah, sladčice itd. Sprejema naročbe za sladčice.

Gostilna „Secession“

v ulici Rossetti št. 6
naznaja cenjenemu občinstvu, da bo v nedeljo dne 1. oktobra t. l. naprej zopet vsako nedeljo in praznik koncert

tamburaškega zbora
s udarjem in petjem. — Začetek ob 5. uri. Vstop pr. st. — Za mnogobrojen obisk se toplo priporoča udana

Marija Butković.

Naznanilo.

Novo »Konsumno društvo v Barkovljah«
otvori v nedeljo, dne 1. oktobra t. l.

Novo gostilno

v Barkovljah ul. Bovedo 363 (za železniškim mostom). — V novejši gostilni se bodo točila izvrstna črna in bela vina in tudi kuhinja bo vedno preskrbljena z gorkimi in mrzlimi jedili. — Toplo se priporoča za mnogobrojen obisk udani

ODBOR

Velik izbor inozemskih in lokalnih vzorcev.

Pozor! Pozor!

Nova krojačnica.

Piazza della Barriera 3 I.
Slovenski napis.

Izvršuje vsa v krojaško stroko spadajoča dela v popolno zadovoljnost. — Najnižje cene! Priporoča se udani

Slavoj Škerl.

Kemično preskušeni in najden oblastveno
koži popolnoma neškodljivi
„uničevalec lasij“
odpravi pri damah nelepe in sitne

Lasi na obrazu

popolnoma s koreninami ter podeli koži tudi se naravno svezost, nežnost ter gladkobo. — Cena 7 kron. — Posilja povsod diskretno
I. SCHMIDEK, Budapest VII, Nyár-utca 18.

Stavbinski materijal

kakor korce, vsakovrstno opeko, pesek, apno, živo in ugašeno, se dobiva po najnižjih cenah, da se ni bati konkurence, pri tvrdki

Belli & Corsi
ulica Economu št. 12 (stari mlin).

MALA OZNANILA

V novi prodajalnici jestvin
in kolonijal Petra Peternei

v ulici Giulia št. 76
le dobijo vsakovrstne jestvine
kakor: kavo, riž, testenine
(napeljske), slakor, tursko
in belo moko, naravno maslo,
sveče, milo, jedilno olje pre-
vrate po 36 novč.
— Blago vedno sveže. —

Svoji k svojim!
Podpisani priporoča svojo
zalogo oglja, drva, pre-
maga in drugo razno kur-
javo ter petrolej. Pošil-
janje na dom.

Josip Muha,
ul. Cavana (uhod ulica Ca-
vazzeni št. 3).

MIRODILNICA
Henrik Bonetta
ul. Carradori 18 (vogal Heppa)

Specijaliteta navadnih in me-
dicinskih drog, barv, pokost,
lakov, škrek, čipčur, navad-
nega in parfumnega mila, pe-
troleja, spirita (česte) za go-
retti. — Barvilo za čiščenje
vina.
Nizke cene.

Prodaja na debelo in drobno

Tomasini Ulisse

Trst slikar-dekorater.
Sprejema dela na deželi. De-
koracije sob s papirjem. Sil-
kanje sob in napisov v vseh
slogih in na vse načine. Po-
narejen les in marmor. Bar-
vanje pohištva, podov itd. Vse
po zmernih cenah, točno in
bitro. — Delavnica: ulica 7go
Fasolo št. 19.

Iv. Kopač

svečar v Gorici
priporoča priznano naj-
boljše in najcenejše

♦ voščene sveče ♦
Cenik brezplačno in franko.

Tovarna kisa
Bruschina & Hrovath

Trst - Riva Grumula 6

Zaloga vinskega kisa
in specijalnih kisov.
Konkurenčne cene.

= Nova zaloga =

ovsa in sena na debelo in
drobno M. vd. Zerquench
ul. Pierluigi di Palestrina
(prej ul. delle Acque) vogal
ul. Coroneo.

Nova prodajalnica
Romolo Perini

zlatar in droguljar
Via del Rivo 26

Sprejema poplave, kupuje
zlat, srebrno in juvele.
Popravlja ure na jamstvo.

Podpisani priporoča svojo
NOVO PEKARNO
IN SLADČIČARNO

pri Sv. Jakobu
Istraka ulica 12 (staven št. 50e).
Vedno svež kruh. Pošilja-
nje na dom. Sprejema na-
ročila in domači kruh v
pecivo. Postrežba točna.
Benedikt Suban

Prva trž. brusilnica
— na električno moč —
Gualtiero Cozzio

Passo S. Giovanni št. 2
(vogal ulice Torrente na-
sproti kavarne Chiozza
izvršuje vsakovrstno bru-
šenje in poliranje.
Ima tudi v zalogi vsa-
kovrstne nože itd.

Prodajalnica jestvin
zalozeno z vedno svežim
blagom I. vrste kakor:

kavo vseh vrst, sladkorja,
olja, mila, kisa, testenin,
moke, otrobov itd. pripo-
roča svojim rojakom udani

Počkaj Ivan
ul. PETRONIO 2 (vogal ul. S. F.

Zovarna s zalogo pohištva

svetlega in temnega
kakor tudi popolne kuhinje v najmodernejšem
slogu po konkurenčnih cenah priporoča

V. Doplicher

ulica Chiozza št. 8 pri tleh
(nasproti dvorani „Tersicore“).

Kovaška mehanična delavnica

Ivarna kovin, zavod za niklovanje, pozla-
čevanje, posrebrnenje, pokotlorinjenje in
pocinjenje.

VIKTOR FANO

ulica R. Zovenzoni št. 4

ZALAGA PRVE TRŽAŠKE TVRDKI

Začudenje vznbuja!

Mesto K 18
le K 7

Krasna Gloria remontoirska srebrna ura s 3
močnimi pokrovi in z odskočnim pokrovcem,
bogato gravirana, točno iđoča, 3 letno jamstvo
pošilja po povzetju za samo K 7 —

Tovarna ur I. KÖNIG
Dunaj, VII. Westbahnstrasse št. 36/117.

Na Proseku
priporoča svojo

mirodilnico

ki je preskrbljena z vsem v to stroko spa-
dajočim blagom. — Nadalje se nahaja v za-
logi železo, šipe in žebli.

JOSIP ŽIGON,
mirodilničar.

Dobro znana zaloga

manifaktur v partijah

ki se je nahajala na Piazza nuova
vogal ul. S. Caterina št. 8 se je
preselila dne 24. avgusta v ravno-
isto ulico št. 1, zraven „Kavarne
Metropole“ (vogal Corso).

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.
v Gorici

Gosposka ulica hšt. 7., II. nadst.
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega
če tudi ni član društva in se obraču-
jejo po 4 1/2 %, ne da bi se odbijal rentni
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
menjice po 6 % in na vknjižbo po 5 1/2 %
Uraduje vsaki dan od 8. do 12. 1/2 ure pop-
razven nedelj in praznikov.

Stanje hranilnih vlog leta 1904 K 1.485.607,11
posojil „ „ „ 1.573.842,34
glavnih deležev „ „ „ 112.720 „
Poštno-bran. račun št. 837.315.

Zaloga

izvozno-marčne (Export-Märzen)
in vležane (Lager)

pivo

v sodčkah in v hoteljках, kakor tudi

kvasa

iz tovarne **Bratov Reininghaus**
Steinfeld pri Gradcu.

Zaloga Mattonijeve Giesshübler

vedno sveže kisle vode
po zmernih cenah

pri

ANTONU DEJAK junior

TRST

Via degli Artisti šte. 10.

Anonimno društvo malih železnic v TRSTU

S 1. oktobrom stopi v veljavo sledeči

VOZNI RED

Odhod iz Opčine ob 6-20, 7-07, 7-43, 8-19, 9-07, 9-55, 10-43, 11-31, pred. 12-19,
1-07, 1-55, 2-43, 3-31, 4-19, 5-07, 5-55, 6-43, 7-31, 8-19, 9-07 zvečer.

Odhod iz Trsta ob 7, 7-46, 8-20, 9-08, 9-56, 10-44, 11-32 predp.: 12-20, 1-08,
1-56, 2-44, 3-32, 4-20, 5-08, 5-56, 6-44, 7-32, 8-20, 9-08, 9-56 zvečer.

Samo ob nedeljah in praznikih vozi z OPČINE ob 10-43 zvečer in iz trga
Caserma do 11-32 zvečer.

Tovorni voz odhaja iz Opčine samo ob delavnikih ob 8-38 predp. ter odrine iz
vozarnega trga ob 9-16 predp.

Ravnateljstvo.

Narodni kolek je

vdobiti pri upravi

„Edinost“

TOVARNA POHIŠTVA IGNAČ KRON

TRST, ULICA CASSA DI RISPARMIO 5

REKLOVANJE PO NAJMODERNEJŠIH ZARTEVAD

KATALOGI BREZPLAČNO.

Svoji k svojim!

Opozarjamo vsakega varčnega rodoljuba, da edina hrvatska zavarovalna zadruga

„Croatia“

stoječa pod pokroviteljstvom slob. in kralj. glavnega mesta Zagreb sprejema vsako
vrsto nepremičnin (hiše, gospodarstva, poslopja, tovarne) ter premičnin (kakor pohištvo, go-
spodarsko orodje, stroje, živino, slamo, seno, blago v skladiščih ali na prostem itd.) v
zavarovanje proti ognju in strelu po najnižjih cenah in z najboljšim jamstvom. — Dolžnost
vsakega dobrega Slovana je zavarovati se pri domačem zavodu — že da ne gre denar v tujino.

Vsa zavarovanja sprejema ter daje vsa pojasnila

Podružnica zavarovalne zadruge „Croatia“-Trst

ULICA TORRE BIANCA 20

Zastopniki za vsako mesto, trg in večje vasi (Primorske, Kranjske, Koroške in
Štajerske) se sprejemajo pod ugodnimi pogoji.

Velikanski dohod

vseh predmetov za nastopajočo

jesensko dobo

kakor:

volneno blago za ženske obleke. — Fuštanj v
barvah in najlepših risanjih. Volnena odeja.
Spodnje srajce. Srajce. Nogovice. Preproge.

Specijaliteta: drobnarije.

Nova trgovina manufaktur Fogar & Sachetti

TRST v ulici Ponterosso št. 10.

„Slavija“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond 31.865.386-80 K, izplačane odškodnine: 82.737.159-57 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države s vsakosi slovansko-narodno upravo.

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12

Zavaruje poslopja in premičnine proti

požarnim škodam po najnižjih cenah.

Škode cenjuje takoj in najakutneje.

Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne

podpore v narodne in občnkoristne

zadane.

„SLAVIJA“ sprejema zavarovanja slo-

veskega življenja po najraznovrstnejših

kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji,

ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti

je ugodno zavarovanje na doživetje

in smrt s zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let

pravo do dividende.